

Algemene Beschouwingen / Voorjaarsnota 2019 / Kadernota 2020-2023

Bijdrage VVD, 8 juli 2019

Voorzitter,

In de afgelopen jaren is veel bereikt. De schuldpositie van de gemeente is dusdanig verbeterd dat we in een situatie gekomen zijn dat er ruimte ontstaan is voor ontwikkeling, groei en verbetering. Zo hebben we de mogelijkheid gecreëerd om weer te kunnen investeren voor onze inwoners. Dat heeft er in geresulteerd dat er bijvoorbeeld geen stijgende woonlasten zijn, dat het stationsgebied is ontwikkeld, dat er geïnvesteerd is in een nieuw sportveld in Oldeholtspade, een vernieuwd fietspad langs de Linde, de kiosk bij de Spokeplas die weer open gaat, een groter dorpenfonds met alles wat daar bij hoort, kortom een gemeente Weststellingwerf waar het prettig en betaalbaar wonen is, waar je goed kunt werken en ondernemen en dat alles in een rustige omgeving met prachtige natuur.

Investeringsambities

Daarnaast liggen er goede plannen en ambities van dit College en deze raad om in de nabije jaren door te gaan in deze prima lijn. Dit zie je terugkomen in het woonwinkelgebied, dorpsontwikkeling, recreatieontwikkeling, veiliger wegen en aanpak van verkeersknelpunten, waar we samen met inwoners en ondernemers mee aan de slag gaan. Aan deze investeringsambities kan het College verder werken.

Het College werkt aan de aanpak van het winkelcentrum in Wolvega en Noordwolde. Wat is hiervan nu de status en hoe worden ondernemers, inwoners en het winkelend publiek, dat ook van buiten komt, hierbij betrokken? En heel praktisch, wanneer begint de centrummanager?

Sociaal domein

Naast deze 'direct' zichtbare ontwikkeling is er een andere ontwikkeling gaande. Na de decentralisaties in het sociaal domein per 2015 hebben we er als gemeente voor gekozen om meer zelf te gaan doen waar het gaat om zorg en aandacht voor inwoners. En dat is een terechte en bewuste keuze geweest, want wij als gemeente staan het dichtste bij onze inwoners vanuit de zorgtaak.

Nu zien we in de Voorjaarsnota en de Kadernota dat juist in het sociaal domein de kosten behoorlijk toenemen. Deels hielden we daar al rekening mee en deels blijken er toch grotere tekorten op de WMO, beschermd wonen en vooral de jeugdzorg. Zodanig dat dit College voor de komende jaren een niet sluitende begroting voorlegt aan de raad.

In het sociaal domein gaat meer dan 30 miljoen euro om. Het zou van slecht bestuur getuigen als niet daar - waar de grote tekorten optreden en waar 40% van de totale gemeentebegroting in om gaat - als eerste wordt gekeken wat er gedaan kan worden. Dit College en met name de ambtenaren natuurlijk, hebben hun verantwoordelijkheid opgepakt en zitten bovenop dit lastige dossier. Met de taskforce jeugd is er een maatregelenpakket (Grip op de Jeugdzorg) waarmee we de komende jaren anders zullen gaan werken en daarmee meer grip krijgen op de jeugdzorg en andere velden in het sociaal domein. Zonder dat de zorg aan en voor onze inwoners daar te zeer onder leidt.

De vraag is wel of dit genoeg is? Toetsing op doelmatigheid, rechtmatigheid, sociale rechtvaardigheid en eigen verantwoordelijkheid zijn onderdelen die de komende tijd continu moeten plaatsvinden. Zeker als je zulke grote sommen geld die door inwoners via belastingen worden opgehoest uitgeeft. Wij zouden graag een extra inspanning van het College zien om het meerjarentekort weg te werken of in elk geval fors te verkleinen. Collega Visser van het CDA zal hier mede namens ons een motie over indienen.

Participatie

Daarnaast willen we betere participatie in Weststellingwerf. Het College heeft dit ook opgenomen in het Collegeprogramma. De economie zit mee, waardoor meer mensen nu uitstormen uit een uitkering. Dat is gunstig voor onze gemeentefinanciën maar vooral voor deze mensen die weer mee kunnen doen in de samenleving.

Wij willen het College vragen om nu het economische tij mee zit, vanuit de gemeente te bezien of er niet meer gedaan zou kunnen worden. Er zitten nog te veel mensen thuis, om wat voor reden dan ook.

Mensen die echt niet kunnen werken, mensen die wel kunnen werken, maar niet aan de bak komen, mensen die wel kunnen werken en niet aan de bak willen en mensen die al gepensioneerd zijn en graag aan de slag willen, bijvoorbeeld als vrijwilliger.

De VVD vraagt daarom het College:

- 1) Om actief gepensioneerden en andere inwoners als statushouders die nu (nog) niet actief deelnemen aan de samenleving te werven of te ondersteunen om bijvoorbeeld in buurtgerichte of sportieve of schoolactiviteiten deel te nemen. Daarmee kan die tweede groep ook een tegenprestatie leveren voor hun uitkering en tegelijk integreren in onze lokale samenleving.
- 2) Actief na te denken hoe het verschil tussen een uitkering en een betaalde baan verkleind kan worden. Door de armoedeval loont het nu te vaak niet om te gaan werken. Graag zien we hier nadere voorstellen van het College tegemoet.
- 3) Tegelijkertijd zijn er ook in Weststellingwerf ongetwijfeld mensen die onterecht een beroep doen op onze zorg en sociale voorzieningen. Dat is asociaal. En schijnen er in de zorg diverse bureautjes actief te zijn die – laat ik het netjes zeggen – te hoge kosten rekenen of declareren. We krijgen graag meer inzicht van het College in de omvang van deze problematiek in onze gemeente. Dat is één. En twee, de VVD heeft begrepen dat de 'sociaal rechercheur' meer oplevert dan dat die kost. We vragen ons af of het dan niet de moeite waard zou zijn om hier extra capaciteit op in te zetten. Graag een reactie van het College.

Als VVD geloven we in de kracht van mensen en dat als je een zinvolle besteding hebt van je tijd, tussen de mensen op je werk of in vrijwilligerswerk, je je ook beter voelt en een beter leven ervaart. En voorzitter, voordat er misverstanden ontstaan, de VVD heeft zich altijd ingezet en zorg gedragen voor die mensen die écht niet deel kunnen nemen en zal dat ook blijven doen. Geen enkele discussie daarover.

Samenwerking wonen, zorg en welzijn

Een laatste punt dat samenhangt met het sociaal domein is werken aan een minder fragmentarische aanpak in de keten van wonen, zorg en welzijn. En als gemeente meer samen te werken met de instellingen en organisaties in die keten. We weten dat hier intussen de nodige samenwerking is tussen gemeenten en instellingen, dat er bijvoorbeeld in het wonen prestatieafspraken worden gemaakt, maar uit werkbezoeken (die de VVD regelmatig aflegt) blijkt ons ook dat er nog wel een tandje bij gezet kan worden. Ouderen wonen steeds langer zelfstandig en hebben daar meer (en soms specialistische) zorg en begeleiding bij nodig, ook in sociaal opzicht. Denk aan voorkomen van vereenzaming.

Wij dagen het College dan ook uit om hiermee voortvarend aan de slag te gaan en structureel in gesprek te zijn met de instellingen die er in onze gemeente werkzaam zijn en waar mogelijk gebruik te maken van elkaars sterke punten en inzichten, zodat onze inwoners, de best mogelijke zorg en begeleiding krijgen. Om dit te onderstrepen hebben wij een motie voorbereid.

OWO samenwerking

Voorzitter, de samenwerking tussen Opsterland, Oost- en Weststellingwerf. De burgemeester heeft daar een notitie over geschreven en met de OWO-raden gesproken. Er werd beloofd dat er op diverse terreinen meer en beter zou gaan worden samengewerkt. Wij horen graag van de burgemeester hoe het hier nu mee staat en bij welke diensten een nauwere of nieuwe samenwerking zal worden gezocht.

Veiligheid

Op dit dossier heeft de VVD zich afgelopen jaar vooral hard gemaakt voor onze inwoners rond de problematiek bij de gaswinning; dat heeft geleid tot een 180 graden draaipunt in de benadering ervan door onze gemeente. Dat is winst. Niet alleen voor onze inwoners, maar ook omdat we dit raadsbreed hebben aangepakt.

Voorzitter, afgelopen week heeft deze raad een werkvergadering over veiligheid gehad. Naast verkeersveiligheid, zorg, brandveiligheid, was een opvallende constatering de stand van zaken rondom de hardere criminaliteit. Duidelijk werd dat in onze gemeente er een meer dan gemiddelde ontwikkeling gaande is rondom drugsactiviteiten. In dit geval hebben we het dan niet alleen over de kweek, oogst en handel van en in hennep, maar ook over de productie van harddrugs.

De wereld hier om heen qua criminaliteit, en de invloed die het heeft op inwoners baart ons zorgen. Met name rond de gezondheid van onze jeugd die mogelijk deze drugs gebruikt en het risico dat diezelfde jeugd wordt gebruikt- of beter misbruikt - door deze criminelen in bijvoorbeeld de drugshandel. Het lijkt de VVD van groot belang om juist hierop de komende tijd meer tijd en aandacht te investeren. Is het College hier toe bereid? Bijvoorbeeld door voorlichting aan de jeugd.

Agrarische sector en duurzaamheid

Ik zou tot slot een lans willen breken voor de agrarische sector. Wat boeren allemaal meemaken momenteel is niet niks, de ene regel en beperking na de andere, quota en verboden en vechten tegen een verkeerd imago. Vorige week las ik in de krant dat het nu - in 2019 - in Nederland gedoogd wordt om de koeien in de wei te laten lopen. Hoe gek moet het worden?!

Agrariërs hebben het zwaar en verdienen een steuntje in de rug. Daarom is er ook één wethouder die als aanspreekpunt fungeert voor de agrarische sector en naast de agrariërs staat. Er is bijvoorbeeld al een pilot rond het veenweidegebied om met agrariërs deze problematiek te lijf te gaan. Het ondernemen moet niet ten onder gaan aan alle regels die worden opgelegd. We zien gelukkig ook dat veel agrariërs in onze gemeente voorop lopen om natuur en duurzaamheid te ondersteunen, die duurzame oplossingen treffen. Beloon deze boeren. Werk samen met hen aan goede oplossingen. Daken met zonnepanelen, restwarmte uit melkwinning en sta kleine windmolens toe op de erven.

Windmolens

Mede dankzij de motie in onze raad en de daarop volgende lobbyinzet van het College is er nu bij het nieuwe Friese College van Gedeputeerde Staten ruimte om deze kleine windmolens ook daadwerkelijk te realiseren. Diverse ondernemers hebben me al gebeld of zij zo'n molen mogen plaatsen. De VVD vraagt het College dan ook om er voor te zorgen dat er met deze enthousiaste agrariërs snel tot actie over wordt gegaan en dat dit - mits inpasbaar en rekening houdend met omwonenden - snel tot plaatsing van deze windmolens leidt. Een mooie stap in de verduurzaming.

Duurzaamheid en energietransitie

En om dan echt af te sluiten. De VVD vindt verdere verduurzaming belangrijk. De landelijke ambitie om in 2050 zoveel mogelijk CO2 neutraal te worden is daarbij prima. Maar het moet wel behapbaar en betaalbaar blijven voor onze inwoners. Begin de verduurzaming bij gemeentelijke gebouwen. Nu onrealistische en onbetaalbare doelen in 2030 stellen - wat ik wel eens hoor her en der in de wandelgangen - gaat ons te snel. Dit uitgangspunt geeft de VVD ook graag nog mee aan het College bij het realiseren van de RES (Regionale Energie Strategie) en gemeentelijke verduurzamingsplannen.

Afsluitend, het gaat goed in Nederland en ook in onze gemeente, laten we dat vooral niet vergeten. Er wordt hard gewerkt voor onze inwoners en de leefomgeving. Het College wacht het komende jaar een pittige opgave om in het sociaal domein een grote efficiëncyslag te maken. Er moet een nieuw evenwicht gevonden worden tussen de kwaliteit en kosten van de zorg, zonder dat de inwoners daar te zeer de dupe van worden. Wij hebben daar vertrouwen in en wensen het College veel succes.

Wolvega, 8 juli 2019

Richard Bos

Fractievoorzitter VVD